

MÖHTƏŞƏM 20 İL

Əsrə bərabər 20 ilin uğur salnaməsi

Azərbaycanın son 20 ildə qazandığı uğurların zirvəsində, sözsüz ki, 44 günlük şanlı Vətən müharibəsi və Qarabağ Zəfəri dayanır. Prezident İlham Əliyevin liderliyi, nadir sərkərdəlik məharətinin məntiqi yekunu olan bu böyük qələbə bütöv bir xalqın ürəyini illər boyu sızladan məğlubiyyət acısına son qoydu, Azərbaycanı qalib ölkəyə, bizi qalib xalqa çevirdi. Otuz il qürurumuza toxunan, milli məniyyətimizi aşağılayan məğlub xalq ləkəsini üstümüzədən atmaq üçün 44 gün kifayət etdi. Doğrudan da, çoxəsrlik tariximizdə buna bənzər bir qələbə olmayıb.

Dünya tarixinə nəzər salsaq görürük ki, bəzi dövlətlərin bir əsrdə keçdiyi yolu Azərbaycan 20 ildə keçib. Nəyin sayəsində? Bu, ilk növbədə liderin uzaqgörən qərarları, nəticəyə hesablanmış, dünyadakı mövcud reallıqlara, zamanın çağırışlarına adekvat siyasəti sayəsində mümkün oldu. Təəssüf ki, müasir dünyada beynəlxalq hüquq, haqq-ədalət arxa planda qalıb, güc amili önə keçib. Kim güclüdürsə, onun sö-

zünü keçərlidir, onunla hesablaşırlar. Digər tərəfdən, həqiqi müstəqilliyin yeganə qarantı da iqtisadi-siyasi, hərbi gücdür.

Bu və digər reallıqları vaxtında görənlər və dəyərləndirənlər Prezident İlham Əliyev respublika iqtisadiyyatını hər vasitə ilə gücləndirməyi, işğal altındakı torpaqları hərbi yolla azad etməyə qadir milli ordu qurmağı, milli maraqların bütün səviyyələrdə müdafiəsini, sosial rifahı və nəticə etibarilə vətəndaş məmnunluğuna nail olmağı hakimiyyətə gəldiyi ilk gündən prioritet elan etdi, bu strateji hədəflərə doğru qətiyyətli yürüşə start verdi.

Dövlət başçısı kimi 20 illik fəaliyyəti dövründə xalqa verdiyi bütün vədləri tərəddüdsüz yerinə yetirən Prezident İlham Əliyev tarix yazmaqda davam edir. Bu gün biz xəyalların gerçəkləşdiyi Azərbaycanın, qalib ölkənin vətəndaşları olmağın tükənməz

qürurunu yaşayırıq. Bu şanlı tarix təkcə bizim üçün yox, gələcək nəsillər üçün də əbədi qürur mənbəyi olaraq qalacaq.

Ölkə rəhbəri öz titanik dövlətçilik fəaliyyəti, müdrik siyasəti, liderlik keyfiyyətləri ilə ötən 20 ildəki arzuların ana xətti olan Qarabağ amalını vahid hərəkət halına gətirdi, xalqımızı xoşbəxtlik məqamına ucaltdı. Odur ki, cənab İlham Əliyev Azərbaycan xalqının böyük etimad göstərdiyi və rəğbət bəslədiyi alternativsiz liderdir.

Bu gün Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin ruhu şaddır. Çünki cənab Prezident ata vəsiyyətini yerinə yetirdi, Qarabağ problemi həll olundu, həm də böyük Zəfərlə yekunlaşdı. Xalqımız əmindir ki, bu zəfərlərin davamı gələcək, Azərbaycan Prezident İlham Əliyevin liderliyi ilə yeni-yeni uğur zirvələrini fəth edəcək.

MÖHTƏŞƏM 20 İL

2003 2023

Uğur salınması

Şanlı Zəfərdən Böyük qayıdışa doğru

Müharibə başa çatdıqdan sonra qarşıda heç də asan olmayan daha bir hədəf - 30 illik işğal dövründə düşmənin xarabazara çevirdiyi Qarabağı yenidən qurmaq, keçmiş məcburi köçkünləri doğma yurda mümkün qədər qısa müddətdə qaytarmaq vəzifəsi dayanırdı. Böyük bir ərəzidə daş üstə daş qalmamışdı. Prezident ilk gündən dərin inam və qətiyyətli dedi: biz, bu yerləri, Qarabağı cənnətə çevirəcəyik.

Çox gözləmək lazım gəlmədi. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə tarixi inkişafın irimiqyaslı bərpa-quruculuq layihələri ilə səciyyələnən, bir çox ölkələr üçün nümunə ola biləcək yeni mərhələsinə start verildi. İşğaldan azad olunmuş ərazilərin minalardan təmizlənməsi, müasir yaşayış, istehsal və xidmət infrastrukturunun qurulması, nəqliyyat-kommunikasiya xətlərinin bərpası istiqamətində ilk inamlı addımlar atıldı. Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun yüksək inkişaf etmiş regiona, turizm məkanına çevrilməsi məqsədilə genişmiqyaslı, bənzərsiz layihələrin icrasına başlanıldı. İşğaldan azad edilmiş ərazilərə Böyük qayıdış Azərbaycanın 2030-cu ilədək beş Milli Prioritetindən biri kimi müəyyən olundu.

Biz artıq üç ilə yaxındır ki, Azərbaycan Prezidentinin qurub yaratmaq əzminin, müharibədə olduğu kimi, quruculuq işlərində də sonsuz qətiyyət və özmarlılığın canlı şahidləriyik. Zəruri infrastruktur obyektləri ilə paralel olaraq, yaşayış kompleksləri, məktəb binaları tikilib istifadəyə verilir, yenilərinin təməli qoyulur, sonayə parkları yaradılır. Qaynar inşaat meydançasını xatırladan ərəzidə yollar çəkilir, körpülər, tunellər tikilir, hətta istirahət parkları salınır. Azad olunmuş torpaqlarda indiyədək 11 su-elektrik stansiyasının istifadəyə verilməsi, Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının vahid enerji şəbəkəsinə qoşulması Böyük Qayıdışın geniş perspektivindən xəbər verir.

2023-cü il oktyabrın 17-də Füzuli Şəhəri Günündə Füzuli şəhərinə köçmüş sakinlər və rayon ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşündə dövlətimizin başçısı bildirdi ki, Böyük qayıdış proqramının birinci mərhələsinin sonunda - 2026-cı ilin sonunda Füzuli rayonunda 22 min, bütövlükdə isə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə 140 min insan yaşayacaq.

Bu gün həqiqətən ürəkəcan, gözəl və qürurverici bir mənzərə ilə qarşı-qarşıya-yıq: Qarabağımıza həyat sürətlə qayıdır, evlərdə işıqlar yanır, ətrafa uşaqların gülüş səsleri yayılır, bərpa edilən məscidlərimizdə yenidən azan səsləri eşidilir.

Otuz illik ayrılıqdan sonra doğma torpaqlara qovuşan insanlar bir-birinə gözyaşları verib, onlara bu xoşbəxtliyi nəsihət edən Prezidentə dua edirlər. Artıq Şuşada, Laçında, Zəngilində, Füzulidə və digər yaşayış məntəqələrində yeni evlərin açarını almış yüzlərlə ailə dədə-baba yurda qayıdışın sevincini və qürurunu yaşayır.

Azad edilmiş ərazilərin bərpasına və yenidən qurulmasına indiyədək 7 milyard ABŞ dolları həcmində büdcə vəsaiti sərf edilmişdir. Növbəti il üçün planlaşdırılan minimum büdcə isə 2,4 milyard dollardır. Bu nəhəng işləri, layihələri Azərbaycan kənddən heç bir maliyyə dəstəyi, maliyyə yardımı almırsa da görür. Qüdrətli dövlət olaraq böyük bir ərəzidə yalnız öz iqtisadi imkanları hesabına mövcud bənzər xaricə qoruyur. Qlobal trendlər, innovativ həllər əsasında tərtib olunmuş Böyük qayıdış dair I Dövlət Proqramı bütün parametrlər üzrə uğurla icra olunur.

Onu da qeyd etmək lazımdır ki, azad edilmiş ərazilərdə aparılan genişmiqyaslı bərpa-quruculuq işlərində Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondu öz əvəzlilik xidmətlərini

var. Erməni barbarlarının dağıtdığı, tarixdən silmək istədikləri milli abidələrimiz, məscidlərimiz fond tərəfindən bərpa olunur və bu iş vəsətlə davam etməkdədir. Prezident İlham Əliyev Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyeva ilə birgə azad edilmiş torpaqlarımızı addım-addım gözərkə quruculuq işlərinə bilavasitə rəhbərlik edir.

Üç il əvvəl Qarabağı və Şərqi Zəngəzuru "dəmir yumruğu"un gücü ilə azad edən Müzəffər Ali Baş Komandan bu gün həmin ərazilərdəki şəhər və kəndlərimizə eyni iradə ilə həyat qaytarır. Azərbaycan xalqı öz liderinin rəhbərliyi ilə qazanılmış Şanlı Zəfərdən sonra Böyük Qayıdış yollarında inamla irəliləyir.

Azərbaycanın simasını dəyişən inqilabi islahatlar

Son 20 il Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə həyata keçirilən davamlı islahatlarla əlamətdardır. Ölkə həyatının bütün sahələrini əhatə edən, inqilabi səciyyə daşıyan islahatlar strategiyası Azərbaycanı tanınmaz dərəcədə dəyişdirib, modernləşdirib. Yeni siyasi konfiqurasiyanın yaranması, idarəetmə və məhkəmə-hüquq sisteminin təkmilləşdirilməsi, insan hüquq və azadlıqlarının, söz və mətbuat azadlığının təmin olunması, vətəndaş cəmiyyəti institutlarının gücləndirilməsi və digər istiqamətlərdə atılan məqsədyönlü addımlar dövlətin demokratik sütunlarını möhkəmləndirməklə inkişafın daşıyıcı lokomotivinə çevrildi. Prezident Administrasiyasından, Nazirlər Kabinetindən tutmuş, mərkəzi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarını, məhkəmə-hüquq sistemini və digər qurumları əhatə edən struktur və kadr islahatları ölkəmizin siyasi və iqtisadi inkişafına yeni təkan verdi. Dövrün çağırışlarına adekvat olan yenilənmə ruhu hərtərəfli və dinamik yüksəlişi şərtləndirən əsas amillərdən birinə çevrildi. Azərbaycan Prezidentinin bilavasitə təşəbbüsü ilə qurulan, kadr islahatlarını təkcə ölkə əhalisi deyil, beynəlxalq təşkilatlar da yüksək qiymətləndirir. Dünya Bankının Azərbaycanı ən islahatçı 20 ölkə siyahısına daxil etməsi bunun bariz ifadəsidir.

Effektiv iqtisadi islahatlar böyük biznesin Azərbaycana marağını artırır. Ölkəmizə investisiya qoymaq istəyən şirkətlərin sayı getdikcə çoxalır və xarici sərma-yonı qeyri-neft sektoruna cəlb etmə məsələləri prioritet təşkil etməyə başlayır. Azərbaycanda həyata keçirilən islahatlara aparıcı beynəlxalq maliyyə qurumlarının artan marağı Dünya Bankı, Asiya İnkişaf Bankı, Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı, Avropa İnvestisiya Bankı ilə çox somərəli, işğırar əməkdaşlığa yol açır.

Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə 2016-cı ildə ölkəmizdə ümumxalq referendumu keçirildi və xalq dövlət başçısının elan etdiyi islahatlar konsepsiyasına birmənalı dəstək verdi. Konstitusiyaya islahatın nəticəsi olaraq yeni vitse-prezidentlik institutu yaradıldı və daha çevik idarəetmə mexanizmlərinin hüquqi bazası formalaşdırıldı. Prezidentin 2017-ci il 21 fevral tarixli sərəncamı ilə Mehriban xanım Əliyevanın Birinci vitse-prezident təyin olunması xalqın üroyindən xəbər verdi, ictimaiyyət tərəfindən rəğbətə qarşılandı. Çünki Mehriban xanım Əliyeva həmin dövrdə Milli Məclisin deputatıdır, Heydər Əliyev Fondunun rəhbəri olaraq həm ölkə daxilində, həm də beynəlxalq arenada bənzərsiz layihələrin müəllifi kimi tanınırdı. Ötən altı ildə yüksək təşkilatçılıq məharəti, özünəməxsus idarəetmə metodları, humanist yanaşma tərzini nümayiş etdirən Mehriban xanım bu vəzifənin öhdəsindən bacarıqla gəlir, dövlət başçısının və xalqın etimadını layiqincə doğruldur.

Prezident hesab edir ki, inkişafın hərtərəfli qüvvəsi daim yenilənmə - zamanın çağırışlarına uyğun kreativ yanaşmalar, trendlərlə ayaqlaşmaq bacarığıdır. Yeni XXI əsrdə köhnə təfəkkürlə irəliyə getmək, uğurlar qazanmaq qeyri-mümkündür. Digər mühüm hədəf idarəetmədə şəffaflığa və vətəndaş məmnunluğuna nail olmaqdır ki, bunun da yolu islahatlar prosesindən keçir. Məsələn, insanların ən çox əziyyət çəkdikləri bürokratiya, sürünlü məmurların, məmur özbaşınalığı və bu kimi digər neqativ halların qarşısını almaq

üçün təkcə cəza üsulunun, administrativ tədbirlərin yetərli olmadığı getdikcə daha aydın görünürdü. Nə etməli? Sualın cavabı yenə islahatçı Prezident olan İlham Əliyevdən gəldi və "ASAN xidmət" ideyası irəli sürüldü. Dünyada bənzəri olmayan bu konsepsiyanın reallaşması noticəsində illər boyu öhdəsindən gəlməyin mümkün olmadığı neqativlər dərhal aradan qaldı. Vətəndaş-məmur təmaslarını sifirə endirən və nümunəvi xidməti təmin edən "ASAN xidmət" Azərbaycan brendinə çevrildi.

İslahatların zəruriliyini və effektivliyini göstərən digər çoxsaylı misallar çəkmək olar. Bu yeniləşmənin, davamlı dəyişikliklərin müsbət noticələrini hər kəs öz şəxsi həyatında görür və yüksək dəyərli hesab edir. Müəllifi və əsas təşəbbüscüsü Prezident İlham Əliyev olan islahatlar strategiyası nəticə etibarilə sosial rifah, vətəndaş məmnunluğunu təmin etməyə yönəlib və ötən illər ərzində bu sahədə əsaslı irəliləyişlər noticələnib.

Sosial rifah və vətəndaş məmnunluğu

Prezident İlham Əliyevin yürütdüyü siyasətin mərkəzində insan amili, Azərbaycan vətəndaşı dayanır və son 20 ilin yekunları bunun əyani təsdiqidir. İyirmi il əvvəl cənab İlham Əliyev demişdi: "Mən hər bir azərbaycanlının Prezidenti olacağam". Ötən illər ərzində ölkə rəhbəri bunu gördüyü işlərlə dəfələrlə sübuta yetirib.

Respublikanın müharibə vəziyyətində yaşamasına, bunun böyük hərbi xərclər tələb etməsinə baxmayaraq, dövlət büdcəsinin sosialyönümlülüyü təmin edilmişdir. Belə ki, həmin dövrdə sosial müdafiə təyinatlı xərclər 20 dəfədən çox artıb. Minimum əməkhaqqında 38 dəfə, orta aylıq əməkhaqqında 12 dəfə, minimum pensiyada 14 dəfə, orta aylıq pensiyada 18 dəfə, əlilliyə görə pensiyada 14 dəfə artım olub. Pensiya üzrə ödənilən illik vəsait ümumilikdə 30 dəfə artaraq 6 milyard manata çatıb. Əgər 20 il əvvəl yoxsulluq şəraitində yaşayan insanların sayı 45 faizə

günün təmin edilməsi, məmur-vətəndaş münasibətlərinin keyfiyyətcə daha yüksək pilləyə qaldırılması, vətəndaşların qəbulunda şəffaflığın artırılması, vətəndaş müraciətlərinə daha operativ baxılması məqsədilə yaradılan mərkəz bu işin təşkili üçün hər cür şəraitə malikdir. Ümumiyyətlə, Prezident Administrasiyasına daxil olan vətəndaş müraciətlərinin hər biri hərtərəfli təhlil olunur və qaldırılan bütün məsələlərə operativ qaydada baxılır.

Prezident İlham Əliyevə hər gün xeyli sayda minnətdarlıq məktubu ünvanlanır. İnsanların dərin minnətdarlıq duyğularını, həyata keçirilən siyasətdən razılığını əks etdirən səmimi ürək sözləri - məktubları vətəndaş məmnunluğunun əsas göstəricilərindən biri sayıla bilər. Vətəndaşlar Azərbaycanın inkişafı və daha da qüdrətlənməsi, problemlərin həlli üçün görülən işlərə görə razılıq və sevinc hissələrini minnətdarlıq məktubları vasitəsilə dövlət başçısına çatdırmağı öz mənəvi borcları hesab edirlər. Çoxsaylı məktublarda həm də ölkə rəhbərinin Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı yolunda böyük inamla, qətiyyətlə və özmarlıqla həyata keçirdiyi genişmiqyaslı siyasətə və əvəzsiz xidmətlərə vətəndaşlar tərəfindən verilən ən yüksək qiymətdir.

Sosial sahədəki digər mühüm barometr isə "ASAN xidmət", DOST mərkəzləri kimi innovativ təsisatlarda vətəndaşlara göstərilən nümunəvi xidmətdir. Şəbəkəsi getdikcə genişlənən paytaxtla yanaşı, bölgələri də əhatə edən bu mərkəzlər vətəndaş məmnunluğunun yüksəldilməsində önəmli rol oynayır, dövlət orqanları tərəfindən əhaliyə bütün xidmətlərin vahid məkanda, daha keyfiyyətli, rahat şəkildə həyata keçirilməsinə imkan yaradır. Əslində isə bu qurumların missiyası daşdıqları funksiyadan daha genişdir. "ASAN xidmət" həm də sosial-mənəvi məzmun kəsb etməklə, ictimai münasibətlərdə mahiyyətcə yeni fəlsəfənin təbliği və ictimai xidmətlər sahəsində inqilabi dəyişikliklər baxımından diqqət çəkir. Hazırda görünən odur ki, sosial inqilab xarakteri daşıyan, hədəfi ictimai intibah olan bu təşəbbüs real nəticəsinə verib və hədəfə çatmaq mümkün olub. Vətəndaşların xidmətdən razılığı ideal səviyyəyə yüksələrkə 99 faizi keçib. Bu sistem bürokratik maneələri və stereotipləri istisna etməklə, dövlət-vətəndaş münasibətlərində ahəngdarlıq yaradır, dövlətçiliyin ictimai dayaqlarını möhkəmləndirir, vətəndaş məmnunluğunun ən yüksək səviyyəsini təmin edir.

Dövlət başçısı kimi 20 illik fəaliyyəti dövründə xalqa verdiyi bütün vədləri tərəddüdsüz yerinə yetirən Prezident İlham Əliyev tarix yazmaqda davam edir. Bu gün biz xalqların gerçəkləşdiyi Azərbaycanın, qalib ölkənin vətəndaşları olmağın tükənməz qürurunu yaşayırıq. Bu şanlı tarix təkcə bizim üçün yox, gələcək nəsillər üçün də əbədi qürur mənbəyi olaraq qalacaq.

Ölkə rəhbəri öz titanik dövlətçilik fəaliyyəti, müdrik siyasəti, liderlik keyfiyyətləri ilə ötən 20 ildəki arzuların ana xətti olan Qarabağ əməliyyatı vəhdid hərəkət halına gətirdi, xalqımız xoşbəxtlik məqamına ucaldı. Odur ki, cənab İlham Əliyev Azərbaycan xalqının böyük etimad göstərdiyi və rəğbət bəslədiyi alternativ siyasət lideridir.

Bu gün Ulu Öndərimiz Heydər Əliyevin ruhu şadıddır. Çünki cənab Prezident ata vəsiyyətini yerinə yetirdi, Qarabağ problemi həll olundu, həm də böyük Zəfərlə yekunlaşdı. Xalqımız əmindir ki, bu zəfərlərin davamı gələcək, Azərbaycan Prezident İlham Əliyevin liderliyi ilə yeni-yeni uğur zirvələrini fəth edəcək.

Süleyman İSMAYILOV,

Azərbaycan Respublikası Prezidenti Administrasiyasının Vətəndaşların müraciətləri ilə iş şöbəsinin müdiri